

ДОКЛАД

на

Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности
за резултатите от извършеното оценяване по процедура за програмна
акредитация на докторска програма

„Методика на обучението по биология“

от професионално направление 1.3. Методика на обучението по.., област на
висше образование 1. Педагогически науки,
в **Софийски университет „Св. Климент Охридски“**

Уважаема госпожо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности
представя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от
извършеното оценяване по процедурата за **програмна акредитация на
докторска програма „Методика на обучението по биология“** от
професионално направление **1.3. Методика на обучението по..**, област на
висше образование 1. Педагогически науки, в **Софийски университет „Св.
Климент Охридски“**, Биологически факултет

Докладът е разработен съгласно чл. 88а, ал. 7 от ЗВО и чл. 38, ал. 1 от
ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.)
критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие
със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското
пространство за висше образование (ESG) - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78,
ал. 3 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В ЕВРОПЕЙСКОТО ОБРАЗОВАТЕЛНО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ – ЧАСТ 1 (1-10) И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 5/, ПРИЕТИ ОТ АС НА НАОА НА 20.10.2016 г.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

V. ПРИЛОЖЕНИЯ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол № 02/27.01.2022 г.
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Протокол № 22/06.10.2022 г.
3.	ЕГ работи с документацията по процедурата. С цел получаване на допълнителна информация са проведени разговори с преподаватели и членове на комисията, изготвила доклада-самооценка.	В периода м. октомври – м. ноември 2022 г.
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол № 30/12.12.2022 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол № 02/30.01.2023 г.
6.	След изтичане на срока по чл. 38, ал. 2 от ПДНАОА (отн. становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада на АС

Определената от Акредитационния съвет на НАОА Експертна група по процедурата е в състав:

1. **доц. д-р Виолета Ванева** – Русенски университет „Ангел Кънчев“ – ръководител ЕГ

2. **доц. д-р Делка Карагъзова-Дилкова** – Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ – член на ЕГ

3. **Ясен Иванов** – учител в Първа английска гимназия – член на ЕГ

Наблюдаващ процедурата член на ПКПНСД: **проф. д-р Галин Цоков.**

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

При предходната процедура за акредитация на докторската програма „Методика на обучението по биология“ (МОБ) от професионално направление

(ПН) 1.3. Педагогика на обучението... в Софийски университет „Св. Климент Охридски“ (СУ), Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности при НАОА на 20.12.2016 г. дава програмна акредитация с обща оценка по критериите 9,32, срок на валидност 6 години и формулира **2 препоръки**:

Препоръка 1. Да се синхронизират типовият учебен план, индивидуалният учебен план и учебните програми по отношение на факултативните дисциплини и извънаудиторната заетост. Срок: септември 2017 г. **Препоръката е изпълнена.**

Осъвременени, редактирани и синхронизирани са учебния план, индивидуалните планове и учебните програми, като са представени протоколи от проведени заседания. Включена е факултетна дисциплина, която е липсвала преди.

Препоръка 2. Да се активизира обявяването на конкурси по докторската програма в редовна или задочна форма на обучение. Срок: постоянен. ЕГ установи, че **препоръката е изпълнена.**

През изтеклия период са обявявани **5** конкурса по акредитираната докторската програма. Приетите в редовна форма са трансформирани в задочна форма по искане на докторантите (действащи учители).

Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... в Софийски университет „Св. Климент Охридски“ е получило програмна акредитация на 08.06.2020 г., с оценка **9,48**.

Справка за обучаваните докторанти в докторската програма „Методика на обучение по биология“ в периода 2016-2022 г.:

- брой на обучаваните докторанти – 6;
- брой ново зачислени – 1 – през 2022 г.;
- брой защитили – 0;
- брой, отчислени с право на защита – 2;
- брой на докторантите, които продължават обучението си – 4;
- дял на редовните докторанти спрямо общия брой докторанти – 0;
- брой на докторанти, самостоятелна форма на обучение – 1 (16,7%);
- дял на докторанти, задочна форма на обучение спрямо общия брой докторанти – 5 (83,3%);
- докторанти от други страни – 0;
- брой на редовните докторанти, продължили научната кариера след успешна защита – 0.

Във връзка с доклада на ПК за резултатите от извършеното оценяване по процедура за програмна акредитация на докторска програма „**Методика на обучението по биология**“, Ректорът на СУ „Св. Климент Охридски“ (вх. № ОА-06-161/16.02.2023 г.) препраща становище на катедра Методика на обучението по биология, Биологически факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. В него са направени някои уточнения свързани с констатациите в Доклада като:

- Поради технически причини програмата „Докторантски минимум по западен език“ не е включена в пакета документи, но тя е налична в катедрата и отдел „СДК и докторанти“;
- Направен е сравнителен анализ на учебния план на ДП в СУ „Кл. Охридски с тази и ПУ „Паисий Хилендарски“ и с такива в чужбина;
- Ежегодно при годишната атестация, в присъствието на всеки докторант пред членовете на катедрата, се анализира неговото движение по индивидуалния учебен план;
- Катедра Методика на обучението по биология разполага с методичен кабинет, който се използва от докторантите.

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИШЕ ОБРАЗОВАНИЕ/ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 2 ОТ ЗВО¹

Стандарт 1 „Политика за осигуряване на качеството“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 1.1. „Висшето училище има публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма“

По 1.1.1. Обучението по докторската програма „Методика на обучението по биология“ от професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., област на висше образование 1. Педагогически науки, в Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Биологически факултет се провежда в съответствие с мисията и визията, целите, стратегията, приоритетите на университета и действащото законодателство, определени в национални закони и нормативни актове, общоуниверситетските и факултетските документи: *Закон за висшето образование, Закон за развитието на академичния състав в Р. България, Правилник за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Р. България*, както и университетските нормативни документи: *Правилник за устройството и дейността на СУ, Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ, Наръчник по качеството на СУ* и др. Научната дейност в СУ се развива в съответствие със *Стратегия за развитие на научните изследвания (2017-2030)*, която дефинира приоритетните изследователски области и цели създаване на условия за устойчиво развитие на университетския научен потенциал и успешното му участие в пазара на научни продукти. СУ е присъединен към *Европейската харта за изследователите и Кодекса за поведение при подбор на изследователи*.

¹ Оценяването се извършва съгласно приетите от Акредитационния съвет Методика за оценяване по критериалната система на НАОА и Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти.

Актуализацията на вътрешните правила се осъществява чрез изменения в Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“, направени през 2019 г., 2020 г. и 2021 г. като последните промени са от 26.05.2021 г./протокол № 9.

Правилата за обучението на докторантите в СУ са поместени в Глава втора, раздели I-III на ПУРПНСЗАДСУ. В него се регламентират: условията и реда за прием и обучение на докторанти; прием на чуждестранни граждани извън рамките на ЕС; обучение на докторанти; придобиване на ОНС „доктор“. Конкретизирани са правата на докторантите относно прекъсване и удължаване срока на обучението; материалното и финансово осигуряване на обучението.

По 1.1.2. В СУ има създадена, официално приета и действаща цялостна Система за управление на качеството (СУК). Функционалността на СУК е публично оповестена на сайта на СУ и е достъпна за всички членове на академичната общност, клиентите и потребителите на образователни услуги и дейности на Университета. Чрез функционирането на СУК в СУ се упражнява вътрешен контрол върху качеството на обучението и на всички свързани с него дейности. Основните положения относно същността, принципите, стандартите и процедурите в СУК се съдържат в *Наръчник по качеството на СУ* (утвърден от Академичния съвет (АС) на СУ протокол № 09/29.04.2015 г., изм. с решение на АС с протокол № 07/22.02.2017 г., последна версия - протокол №15/26.09.2018 г.). Като част от *Наръчника по качество в СУ* и университетската СУК са **включени и други документи, с описание на ключови процеси и дейности по осигуряване на качеството в СУ**. От 2009 г. в СУ създаден Университетски център за управление на качеството (УЦУК), който е постоянно действащ орган, осъществяващ методическото управление на СУК. Към УЦУК се учредява Експертен съвет, който функционира като университетска комисия по качеството. В него влизат ръководителят на Центъра по качеството, представители на факултетите, департаментите, студентите, докторантите, двама представители на потребителите на кадри, външен експерт и административния секретар на Университета. Факултетните комисии по качеството наблюдават и извършват цялостната дейност във факултета по осигуряване на качеството. Те работят в тясна връзка помежду си и непрекъснато обменят информация и добри практики. Ръководят се от зам.-декан, в състава им се включват представители на катедрите, студентите и докторантите, допуска се и участие на потребителите на кадри. Катедрените отговорници по качеството осигуряват взаимодействието на катедрата с Факултетната комисия по качеството.

Активностите, свързани с осигуряване на качеството, са заложени в Календар на дейности по осигуряване на качеството в СУ, което е добра практика. За вътрешно наблюдение и измерване на функционирането и ефикасността на СУК регулярно се провеждат вътрешни одити по *Процедура за провеждане на вътрешен одит*. През последните 5 год. е извършен един

вътрешен одит на институционално ниво, който обхваща всички факултети на СУ и обучението в ОКС „бакалавър“, ОКС „магистър“ и ОНС „доктор“ (2020 г.). Обект на одита е проследяване на приетите от Академичен съвет учебни планове и отразяването им в студентската информационна система (СУСИ) за редовна, задочна и дистанционна форма на обучение за ОКС „бакалавър“, ОКС „магистър“ и ОНС „доктор“, както и внедрените добри практики по факултети. Всички направени препоръки са разгледани на катедрено, факултетно и университетско ниво и е планирано следващото преразглеждане на учебната документация. В този одит докторска програма Методика на обучението по биология не е попаднала в списъка на извадката за одитиране. През май 2022 е осъществен вътрешен одит, специално насочен към проследяване действащите механизми и организацията на процеса на обучение в ОНС „доктор“ в БФ, който констатира, че се изпълняват коректно регламентирания изисквания и необходимите действия и в разглежданата докторската програма.

Докторантите участват в наблюдението на вътрешната система за оценяване и поддържане качеството на обучението чрез техни представители в Общото събрание на БФ и СУ, Факултетната комисия по качество, както и във Факултетния съвет на БФ. Налична е разработена процедура и анкетна карта за изследване мнението на докторантите относно обучението им в СУ и БФ (<https://opinion.uni-sofia.bg/index.php/589863?lang=bg>). Електронните анкети са достъпни за всички докторанти в платформата за електронно обучение (<https://elearn.uni-sofia.bg/>), за всяка учебна дисциплина от индивидуалния докторантски план съгласно т. 3 от Процедурата за анкетиране на докторантите. Обработката на анкетите се осъществява от УЦИКТ като резултатите са достъпни в платформата Мудъл. Обобщена информация за удовлетвореността от проведеното обучение и за направените предложения и препоръки се предоставя на Декана и председателя на ФКК на БФ, и Ръководител Катедра. Всеки преподавател има възможност да получи индивидуално обратна връзка относно качеството на обучението по извежданата от него дисциплина. Представени са подробни данни за проведените анкетни проучвания сред докторантите относно качеството на обучението и администрирането в акредитираната докторска програма. Периодично - годишно се правят анализи на ниво научно звено относно обучението на докторантите.

По 1.1.3. В СУ има ясно изразена политика за осъществяване на взаимовръзка между научните изследвания и обучението, видно от разработения набор от специални документи, свързани с научните изследвания: *Стратегия за развитие на човешките ресурси в науката и иновациите в СУ „Св. Климент Охридски“ за периода 2021–2030*, *Стратегия за комерсиализация на научните резултати в СУ*, *Стратегия за развитие на научните изследвания в СУ „Св. Климент Охридски“*, които са публично оповестени на страницата на Университета.

Биологическият факултет към СУ „Св. Климент Охридски“, респективно катедра *Методика на обучението по биология*, осъществяват целенасочена политика за обучение и подготовка в предлаганата за акредитиране докторската програма „Методика на обучението по биология“, която съответства на тенденциите при съвременните научни изследвания. Темите на дисертационните изследвания са обвързани с потребностите от научно обосноваване и решаване на актуални за теорията и практиката проблеми, например: „Структурно-функционален анализ на инструменти за външно оценяване по биология“; „Модел за формиране на рефлексивни умения в обучението по биология и здравно образование – 8. клас“, както и са съобразени с научната компетентност и изследователските интереси на съответния научен ръководител на докторанта. Обучението на докторантите е пряко ориентирано към развитие на компетентностите им в областта на научната специалност.

Създадени са условия за стимулиране активността на докторантите както в обучението, така и в научноизследователската дейност. В съдържанието на самия план за обучение на докторанта е включена изследователска и педагогическа дейност – публикуване на резултати от изследвания, участие в научноизследователски проекти, преподавателска работа

(<https://cloud.neaa.government.bg/index.php/s/wX6WxCkZDIq2lT0?path=%2FPrilojenija#pdfviewer>).

По 1.1.4. Във СУ се прилагат правилата на Етичен кодекс приет с решение на АС през 2016 г., чрез който се гарантират залегналите в ЗВО академични свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация. Постоянната Етична комисия има задачата да предоставя съвети и препоръки по етични въпроси, както и да извършва проверка на постъпили сигнали за нарушения или жалби, засягащи принципите на Етичния кодекс. Етичната комисия и Етичният кодекс са официално обявени на интернет страницата на СУ и са достъпни за цялата общност.

При обучението на докторанти в разглежданата докторска програма се прилагат правила на Етичния кодекс на университетската общност на СУ. Етичната комисия и Етичния кодекс са официално обявени на интернет страницата на СУ и са достъпни за цялата общност. Въведена е практиката резултатите от дейността на Етичната комисия да се представят веднъж годишно чрез отчет.

Приети са правила и процедури за осигуряване на академичното единство, чрез които се гарантират залегналите в ЗВО академични свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация, както и санкционирането на изпитните измами и плагиатството. В СУ „Св. Кл. Охридски“ има утвърдена процедура за проверка на оригиналността чрез използване на интегрирана в средата за електронно обучение приставка на специализирана система за засичане на плагиатство (<https://elearn.uni-sofia.bg/course/index.php?categoryid=1583>). Задължително

условие за допускане до защита на дисертация е подаване в сектор „Докторанти и СДК“ на декларация за авторство, която е неотменна част от дисертационния труд. Създадената организация в СУ не дава възможност за извършване на изпитни измами по време на кандидат-докторантските изпити, така и по време на изпитите по време на обучението на докторантите. Цялата процедура по отношение на докторантите е описана в специална заповед на Зам.-декана. От средата на 2021 год. процедурата за проверка за плагиатство и оригиналност е актуализирана. Не са документирани случаи на плагиатство в ДП.

Констатации за изпълнение на критерий 1.1:

1. Обучението в ДП е в контекста на функционираща Системата за управление на качеството в СУ. През акредитирания период е извършен един вътрешен одит на институционално ниво, който обхваща всички факултети на СУ и обучението в ОКС „бакалавър“, ОКС „магистър“ и ОНС „доктор“ (2020 г.). В този одит докторска програма Методика на обучението по биология не е попаднала в списъка на извадката за одитиране. Но през май 2022 е проведен също вътрешен одит, който детайлно проследява механизмите и действията при обучението в тази докторска програма.
2. Налична е разработена процедура и анкетна карта за изследване мнението на докторантите относно обучението им в СУ и БФ. Представени са подробни данни за проведените анкетни проучвания сред докторантите относно качеството на обучението и администрирането в акредитираната докторска програма.
3. Периодично - годишно се правят анализи на ниво научно звено относно обучението на докторантите. Има разработена атестационна бланка за провеждане на годишната атестация на докторантите. Представени са протоколи от ежегодно провежданите атестации на докторантите.
4. При обучението на докторанти в разглежданата докторска програма се прилагат правилата на Етичния кодекс на университетската общност на СУ, създаден през 2016 г.
5. От средата на 2021 год. процедурата за проверка за плагиатство и оригиналност е актуализирана. *Не са документирани случаи на изпитни измами и плагиатство в акредитираната ДП.*
6. *Не са констатирани форми на дискриминация в рамките на ДП.*
7. *Няма постъпили жалби, свързани с нарушаване на етичните принципи от преподаватели, докторанти или студенти от акредитираните докторски направления.*

Стандарт 2 „Разработване и одобряване на програмите“ и съществуващите му критерии, а именно:

Критерий 2.1. „Висшето училище изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни“

По 2.1.1. Обучението в ДП „Методика на обучението по биология“ се реализира съобразно визията, мисията и целите на професионалното направление 1.3. Педагогика на обучението по... СУ „Св. Климент Охридски“, свързани с образователната политика, целите и задачите на ВУ.

Докторската програма е насочена към проучване на актуални проблеми в областта на методиката на обучение по биология. Темите на дисертационните изследвания показват адекватна научно-изследователска ориентация на научните ръководители. Дисертационните изследвания са с ясно изразен фундаментален и научно-приложен характер.

В квалификационната характеристика на програмата са отразени нейните цели, очаквани резултати, професионални компетенции и възможностите за реализация.

По 2.1.2. Разработената учебна документация за осъществяване на обучението в представената за акредитиране ДП „Методика на обучението по биология“ отговаря на изискванията на националната и институционалната нормативна уредба и се осъществява в съответствие със ЗВО, ЗРАСРБ, Правилник за прилагане на ЗРАСРБ, както и университетските нормативни документи – ПУДСУ, ПУРПНСЗАДСУ. Цялостната организация по разработването и одобрението на учебната документация се осъществява от катедрите, ФС, ресорен заместник-ректор и АС на СУ. Учебната документация се разработва по утвърдени стандарти. Съществува *Общоуниверситетска процедура за реда по разработване, утвърждаване и прекратяване на учебни планове и програми на обучение.*

Документацията, свързана с обучението на докторантите, подлежи на периодичен анализ с оглед необходимостта от актуализиране в съответствие с промените в нормативната уредба, новостите в науката и потребностите на текущата практика. През отчетния период в СУ е направено актуализиране на учебната документация: Учебни планове за редовно, задочно обучение и за самостоятелна подготовка, утвърден от АС Протокол №9/24.04.2019г.; Учебни програми – 2 за задължителни дисциплини, 4 за избираеми дисциплини и 1 за факултативна дисциплина Протокол от катедрен съвет № 459/13.01.2020г.

Всички действащи докторанти имат пряка възможност да изкажат мнения и предложения относно провежданото обучение и свързаната с това учебна документация на заседанията на катедрения съвет на катедра „Методика на обучението по биология“. Докторантите имат възможност да участват в утвърждаването на учебната документация и чрез своя представител във ФС на БФ.

Всеки от докторантите е участвал при изготвянето на индивидуалния си план. Поради естеството на дисертационните разработки, които са в полето на Методиката на обучението по биология, за външни експерти са привлечени колеги от ПУ „П. Хилендарски“, Бургаски свободен университет, Технически университет-София, както и колеги от други факултети и катедри на СУ „Св. Климент Охридски“.

Приложени са доказателства за конкретни проучвания на мнението на потребителите на кадри при разработване на учебните програми – РААБЕ България ООД, Фондация „Университет за деца“, Гимназия с преподаване на чужди езици „С. Радев“, Перник, НПМГ „Акад. Любомир Чакалов“, София. В изготвянето на учебната документация на ДП „Методика на обучението по биология“ са взели участие 5 докторанти – 4 работещи като учители и един експерт от МОН.

По 2.1.3. Учебната документация на ДП „Методика на обучението по биология“ включва квалификационна характеристика, учебен план и учебни програми за отделните дисциплини.

В квалификационната характеристика на ДП, която е обект на акредитация, са отразени образователни цели, обучение, професионални компетенции, професионална реализация. Посочени са областите на професионална реализация, образователни институции, както и позициите (като експерти и специалисти в областта на биологичното образование в тези институции).

Учебният план на ДП „Методика на обучението по биология“ съответно за всички форми на обучение – редовна, задочна и самостоятелна подготовка, е приет на Академичен съвет (Протокол № 9/24.04.2019г). Учебният план на ДП съдържа три модула: Учебна дейност; Научно-изследователска дейност; Педагогическа дейност. В модула **Учебна дейност** са включени: 2 задължителни дисциплини – докторантски минимум по специалността Методика на обучението по биология - обща и специална част с 30 кредита и докторантски минимум по западен език с 10 кредита; 2 избираеми дисциплини – Курс по направлението на докторантурата с 10 кредита (НИД по МОБ или Статистически методи в НИД по МОБ) и Курс, формиращ специфични изследователски умения и компетенции с 5 кредита (Технология на конструиране на интегративни модели за целите на МОБ или ИКТ в биологичното образование). Броят на изучаваните избираеми дисциплини е 2 от 4 предлагани. 1 факултативна дисциплина с 5 кредита – Курс, формиращ допълнителни академични знания и компетенции и/или изследователски умения (Докторантски курсове, свързани с изследователската дейност по МОБ). Изучаваната факултативна дисциплина *„Изследване на педагогическата дейност“* е за всички докторанти от тази докторантска програма. Не са конкретно посочени други предлагани факултативни дисциплини от други факултети или звена на БАН. **Научно-изследователският модул** включва подготовката и провеждането на научното изследване – изготвяне на литературна справка по темата на дисертацията, овладяване на необходимите методи за провеждане на научното изследване, експериментална работа, оформяне на резултатите в научни публикации, участие в конференции, проекти и изготвяне на дисертационния труд. Научно-изследователската работа, детайлизирана по дейности, със съответните срокове се съдържа в индивидуалния план на докторанта. В рамките на **педагогическия модул** докторантите провеждат

упражнения или семинари със студенти. Сборът от кредити, получени в края на обучението, трябва да бъде не по-малък от 180 кредита.

Индивидуалните планове на докторантите в ДП „Методика на обучението по биология“ са разработени на основата на учебния план на ДП. Съгласно изискването на чл. 15, ал. 3 от Правилника за прилагане на Закона за развитието на академическия състав в Р България и чл. 22(2). Индивидуалният план включва общ учебен план и работен план по години.

Учебните програми съдържат учебната заетост, формата ѝ и хорариума, формирането на оценката по учебната дисциплина, анотация, очаквани резултати, учебно съдържание по теми и брой часове, конспект за изпит, основна и допълнителна библиография. С Протокол от КС № 459/13.01.2020г, са приети програмите на всички 7 дисциплини /2 задължителни, 4 избираеми и 1 факултативна дисциплина за редовно, задочно обучение и за самостоятелна подготовка. Представени са 5 учебни програми /1 за задължителна дисциплина и 4 за избираеми дисциплини/. Има разработена и одобрена програма за факултативна учебна дисциплина - *Изследване в действие (изследване на педагогическата практика)*.

Съобразно спецификата на темата на докторската дисертация, докторантите заедно с техните научни ръководители могат да избират и други дисциплини, предлагани от външни организации – БАН, Медицински университет, както и вътрешни за СУ структурни звена. Тези дисциплини се зачитат като факултативни при условие, че покриват изискването на учебния план за 5 кредита.

По 2.1.4. В доклада-самооценка е отразен анализ на пазара на труда, основан на контакти с потенциални работодатели и заключенията на национални и международни проучвания относно развитието на науката и пазара на труда. Посочва се, че успешно защитилите докторанти са ценни експерти, от които се очаква да развият професионална кариера като преподаватели във висши училища, институти и звена за квалификация на учители по природни науки; експерти в структури на МОН на национално и регионално ниво; специалисти в областта на образованието в общини и други представителства на местната власт; експерти в областта на образованието по природни науки в обществени и неправителствени организации; учители по биология с най-висока квалификация.

В доклада-самооценка анализът на пазара на труда, основан на контакти с 33 потенциални работодатели и 24 базови организации (национални и международни) доказва значимостта и актуалността на докторската програма

По 2.1.5. Докторската програма „Методика на обучението по биология“ съответства на аналогични програми в България, ЕС и САЩ.

Академичният състав на катедра „Методика на обучението по биология“ е запознат с добрите практики по отношение на подготовката на докторанти. Обучението по докторантската програма е синхронизирано и с добрите практики за подготовка на докторанти по „Методика на обучението по биология“, „Методика на обучението по химия“ и „Методика на обучението по

физика” в България, а също и с новите тенденции в образованието по природни науки” (Science Education) в Европа и по света. На катедрен съвет Протокол № 449/05.12.2018 г. е направен сравнителен анализ на учебните планове на ДП в ПУ „П. Хилендарски“ – единственият друг университет в България, където има такава докторска програма. Анализът подчертава аналогичност на двата учебни плана по съдържание и в съответствие с действащите закони и правилници, като разликата е по отношение на административното управление и по изследователски направления на докторските тези..

През последните пет години един от докторантите към катедрата е участвал в 2 проекта за мобилност в чужбина. /1.Erasmus+ KA229, 2018-2020 „Get in shape for Europe” 2.Erasmus+ KA229, 2019-2021 „Communication”/.

По 2.1.6. Процедурите за наблюдение, контрол и оценка на документацията за прием и обучение на докторантите се осъществяват съобразно действащата нормативна база на ВУ, която е в съответствие с изискванията на националната и институционалната нормативна уредба. За реализиране на академичните задачи за подготовка на висококвалифицирани педагогически кадри, СУК осъществява контролна, мониторингова и развиваща функция, съобразена със спецификите на ПН 1.3. Педагогика на обучението по..., за всички ОКС. Наблюдението и контролът за състоянието на документацията, свързана с докторските програми се осъществява от деканското ръководство и ръководителите на катедри.

В СУ функционира система, чрез която се следи хода на изпълнение на индивидуалните планове на докторантите. За всеки докторант се открива и се поддържа лично досие в отдел „Докторанти“ на ФНОИ. В него се съхранява цялата документация, удостоверяваща резултатите от атестиранията на докторантите, резултатите от положените изпити, както и всички документи, свързани с промените в положението на докторанта. Поддържа се и архив със защитените дисертации и авторефератите към тях..

Констатации за изпълнение на критерий 2.1:

1. Направено е актуализиране на учебната документация /учебни планове за редовно, задочно обучение и за самостоятелна подготовка, утвърдени от АС Протокол №9/24.04.2019 г.; и на учебни програми – 2 за задължителни дисциплини, 4 за избираеми дисциплини и 1 за факултативна дисциплина /Протокол от катедрен съвет № 459/13.01.2020 г./
2. Учебната документация е разработена съобразно процедурните правила, определени в нормативните документи на Университета и в Системата за управление на качеството, но липсват учебни програми по всички дисциплини.
3. Направени са конкретни проучвания на мнението на докторантите и потребители на кадри при разработване на учебните програми. В СУ има разработени процедури за наблюдение, контрол и оценка.

4. В доклада-самооценка анализът на пазара на труда, основан на контакти с 33 потенциални работодатели и 24 базови организации (национални и международни) доказва значимостта и актуалността на докторската програма.
5. Направен е сравнителен анализ на учебния план на ДП в СУ „Кл. Охридски с тази и ПУ „Паисий Хилендарски“ и с такива в чужбина.
6. Осъществени са 2 мобилности на един докторант от ДП по програма Еразъм+.

Стандарт 3 „Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 3.1. „Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд“

По 3.1.1. Приемът и обучението на докторанти в ДП „Методика на обучението по биология“ са съобразени с нормативната база на СУ и вътрешните правила за осъществяване на процесите, свързани с докторантското обучение и подготовка на дисертационните трудове. Всички документи са публикувани на сайта на Университета (<https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/obrazovanie/doktoranturi>).

Обучението на докторантите в катедра Методика на обучението по биология се осъществява в оптимални условия и среда, базирана на съвременни технологии. В съответствие с нормативната документация са изградени система от правила и дейности за стимулиране на мотивацията, креативността, научноизследователската дейност и инициативността на докторантите. Докторантите имат възможност да слушат лекции на изявени учени в областта на биологичното образование и педагогиката. Мотивацията за ангажираност в образователния процес се насърчава основно чрез обучение съгласно индивидуални планове, съответстващи на мисията, целите и задачите на професионалното направление, както и на съвременните достижения на науката. Повишаването на квалификацията на академичния състав на катедра МОБ, подпомага внедряването в образователния и научно-изследователския процес на съвременни практики и иновации, което води до повишаване на равнището на професионална компетентност на подготвяните специалисти, формиране на мотивация за саморазвитие и самоусъвършестване. В образователния процес на докторантите се използва съвременна научна инфраструктура, модерни ИКТ технологии, софтуерни продукти и електронни учебни материали.

През 2010 г. в БФ стартира проект „Докторантско училище“, финансиран от Фонд научни изследвания на СУ (Проект № 210/2010 г.), чиято цел е да повиши общия образователен, изследователски и обществен капацитет на докторската степен за по-добрата и успешна кариерна реализация на

докторантите като млади учени и професионалисти (https://phdsu.blogspot.com/p/blog-page_4.html).

Ежегодно докторантите в катедра МОБ участват в научна конференция „Климентови дни“ с международно участие, където обменят опит с докторанти и изследователи от други институции (<http://biofac.info/>). Създадени са условия за докторантска мобилност по програма „Еразъм+“.

По 3.1.2. Докторантите от ДП се обучават посредством различни индивидуални и колективни форми при контрол от страна на научния ръководител за съблюдаване на индивидуалния план.

Обучението на докторантите по докторската програма „Методика на обучението по биология“ в БФ се осъществява съобразно предварително разработен учебен план, включващ участието им в лекционни курсове, изнесания от хабилитираните преподаватели по специалността, семинарни упражнения и др. Организираният учебен процес се съчетава в максимална степен с изискванията за индивидуална самостоятелна работа. Той се планира с индивидуалния план за работата на докторанта. Индивидуалният план се изготвя на база общ учебен план за целия срок на обучение и индивидуален учебен план по години. Оригиналите на индивидуалните планове на всеки докторант се съхраняват в Отдел „Докторанти“ и при научния ръководител и докторанта. Индивидуалният план за обучение на докторантите е съобразен с изследователската специфика на докторантурата и наличната академична среда в катедра МОБ, в които се обучават. Структурата на индивидуалния план е описана в раздел. Той се изготвя съвместно с ръководителя на докторанта, разглежда се на КС и се утвърждава на Факултетен съвет на БФ. Всички докторанти са участвали в индивидуални форми на обучение, правени са **три** консултации със специалисти от сферата на съответната научна област от други висши учебни заведения.

Към *колективните форми на учебна работа* се отнасят: задължителни и допълнителни учебни дисциплини, докторантското училище, семинари, научни дискусии и представяне на достиженията на докторанта на вътрешноуниверситетски, национални и международни научни форуми. Броят на задължителните учебни дисциплини е 2, избираемите – 2 и една факултативна във всеки индивидуален учебен план на докторант. Няма данни за броя на проведените семинарни дискусии.

За изтеклия период на акредитация научните ръководители са осъществили контрол за съблюдаване на индивидуалните планове на докторантите. Няма данни за броя на срещите и консултациите на докторантите за обсъждане движението по индивидуалния план, но в доклада от вътрешния одит от 2022 подробно са описани протоколите за всеки докторант (4) на целия му цикъл от конкурса, зачисляването, тримесечните отчети, годишните атестации до защита и отчисляване.

По 3.1.3. На основание чл. 17 на ППЗРАСРБ и чл. 41 от ПУРПНСЗАДСУ, докторантите се атестират от Факултетния (научния) съвет в края на всяка академична година. Атестирането се изпълнява по общоприет алгоритъм.

Докторантите се отчитат пред КС за извършените дейности, като докладват за получени дисертационни резултати и за изпълнението на индивидуалния учебен план. На базата на отчета на докторанта и писменото мнение на научния ръководител КС приема становище за изпълнението на индивидуалния учебен план и оценка на дейността на докторанта; предложение за атестация и при необходимост конкретизация по индивидуалния план за следващата учебна година и препоръки за по-нататъшното развитие на докторантурата. ФС утвърждава атестацията и предложенията за конкретизация на учебния план.

Атестационна оценка на докторантите се прави ежегодно. Има атестационна бланка, която се попълва. Има представени 2 протокола за извършване на 4 атестационни оценки по време на катедрен съвет.

По 3.1.4. Използват се ясни съвременни и публично оповестени методи за оценяване постиженията на докторантите в ДП

Докторантите предварително се информират от научните ръководители за критериите за оценка на работата им през различните етапи на подготовката. Оценяването на качеството на подготовката на докторанта се извършва от научния ръководител и Катедрения съвет, изпитите по докторантския минимум се полагат пред комисия, а по останалите дисциплини пред преподавателя, водил основния лекционен курс съобразно учебните програми по съответните дисциплини и конспекта към учебните програми. Оценяването се регулира от действащ Наръчник за оценяване на студентите, който е в помощ на преподавателите и като общи принципи се използва и при оценяването на докторантите.

Учебният план съдържа формата на проверка и оценяване на знанията - изпит, текуща оценка, или комбинирано изпитване. Протоколите за всеки изпит се получават от инспектор в отдел „Докторанти и СДК“ на БФ лично от преподавателя и се връщат по същия начин. Организацията и отговорността за правилното провеждане на изпитите се осъществява от ръководителя на катедрата, който организира обучението по съответната дисциплина, а контролът - от декана и от заместник-декан.

Използват се ясни съвременни и публично оповестени методи за оценяване постиженията на докторантите. По време на обучението знанията и уменията на докторантите, придобити по всяка учебна дисциплина, се проверяват чрез устни, писмени, практически и др. форми, определени в учебния план и учебните програми.

По 3.1.5. Съществува Академичен омбудсман и Правилник за разглеждане на сигнали и жалби от студенти и докторанти в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, приет на АС Протокол № 13/12.07.2017 г., т. 3. В БФ съществува организация за събиране на жалби от студенти и докторанти, които се разглеждат на Декански съвет, а при необходимост - и на Факултетен. За отчетния период 2017-2021 г. не са постъпили и разглеждани жалби от докторанти в ДП.

Констатации за изпълнение на критерий 3.1:

1. В СУ и БФ се прилагат съвременни форми и методи на обучение, както и публично оповестени методи на оценка по докторска програма МОБ.
2. През 2010 г. в БФ стартира проект „Докторантско училище“, финансиран от Фонд научни изследвания на СУ (Проект № 210/2010 г.) с цел повишаване общия образователен, изследователски и обществен капацитет на докторската степен за по-добрата и успешна кариерна реализация на докторантите като млади учени и професионалисти.
3. *Ежегодно при годишната атестация всеки докторант пред членовете на катедрата, представя своя напредък по индивидуалния учебен план. Няма данни за броя на срещите и консултациите на докторантите за обсъждане движението по индивидуалния план но в доклада от вътрешния одит от 2022 подробно са описани протоколите за всеки докторант (4) на целия му цикъл от конкурса, зачисляването, тримесечните отчети, годишните атестации до защита и отчисляване.*
4. Научният ръководител осъществява контрол върху изпълнението на индивидуалния план, като е приложена бланка на атестационен лист, който се представя пред катедрата и се гласува ежегодна атестация за всеки докторант на КС и ФС.
5. Докторантите осъществяват отчет – на всеки три месеца и годишен, като в тях се посочва изпълнението на индивидуалния план.
6. В СУ има Академичен омбудсман, Правилник за разглеждане на сигнали и жалби от студенти и докторанти и правила за постъпили жалби, но през отчетния период не са подадени такива.

Стандарт 4 „Прием, развитие, признаване и дипломиране на студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 4.1. „Изградени са структури и са разработени вътрешнонормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация.“

По 4.1.1. Във БФ и катедрата, обслужваща ДП „МОБ“, е създадена необходимата организация за прием на български и чуждестранни докторанти. Дейностите са регламентирани от нормативна база на СУ чрез ПУДСУ, ПУРПНСЗАДСУ, Правилник на СУ за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища.

Достъпът, процедурите и критериите за прием на докторанти в СУ „Св. Кл. Охридски“ са отразени в сайта на учебното заведение. Официалният сайт на университета съдържа достъпна и достатъчна по количество информация във всички налични рубрики, с което подпомага информираността на докторантите.

Цялостната система за ориентация, селекция и прием на докторанти в СУ „Св. Кл. Охридски“ се вписва в действащата нормативна уредба, а

програмата за оценка и управление на качеството на докторантската подготовка съдейства за ефективното ръководство на целия процес по приемане и обучение на тези кадри.

Предлаганата докторска програма Методика на обучението по биология предвижда прием на докторанти в *редовна, задочна и самостоятелна форма* на обучение, за което има адекватна академична среда.

По 4.1.2. Във БФ са създадени благоприятни условия за активно участие на обучаваните докторанти в научноизследователска дейност под ръководството на хабилитирани преподаватели. Предлагат се стимули и механизми за включване на докторанти в научноизследователската дейност на обучаващото звено.

Създадени са правила и са осигурени възможности за включване на докторантите в изпълнението на изследователски проекти.

СУ „Св. Кл. Охридски“ създава реална възможност за активно участие на докторантите в проектно ориентирани дейности под научното ръководство на хабилитирани преподаватели. Проектната дейност е уредена в приети правилници на Университета и други регулаторни документи като ПСДУСУ, ПУРПНСЗАДСУ, Наредба за условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването на средствата от държавния бюджет за финансиране на присъщата на ДВУ научна или художественотворческа дейност (в сила от 1.01.2017 г.). Правилник за финансиране на проекти от университетския фонд „Научни изследвания“ към СУ. В СУ са създадени стимули и механизми за включване на докторанти и студенти в научноизследователската дейност на обучаващото звено.

През акредитирания период докторантите по „Методика на обучението по биология“ участват в общо 7 научноизследователски проекта, от които 2 международни, 3 национални и 2 университетски. Приложен е поименен списък на всички докторанти, участвали в конкретните проекти.

Относителният дял на докторантите, участвали и участващи в различни научни проекти е 4 докторанта от пет обучавани до 2022 (80%).

По 4.1.3. В СУ са осигурени са възможности за мобилност на докторантите, в т.ч. периоди на обучение в други ВУ или научни организации, участие в национални и международни научни форуми и др.

СУ осигурява възможности и подкрепа на докторантите за участие в национални и международни научни форуми и за обучение в чуждестранни висши училища чрез програмата за академичен обмен „Еразъм +“

Утвърдени са и се прилагат правила за академичното признаване на периоди на обучение и практика в чужбина вследствие на осъществена мобилност при прилагане принципите на Университетската харта „Еразъм+“. Съществува ясна процедура по кандидатстване, селекция и признаване на академични кредити след осъществена мобилност в чужбина. През последните години 2016-2021 БФ на СУ има сключени договори за студентски и докторантски мобилности по програма „Учене през целия живот“, подпрограма „Еразъм“ и „Еразъм+“ като докторантите в докторската програма

Методика на обучението по биология имат възможност да реализират мобилност по сключени договори, информация за които има на сайта на БФ https://erasmus.uni-sofia.bg/site/wp-content/uploads/2020/10/BF_staff_2020-21.pdf

През отчетния период един от докторантите към катедрата е участвал в 2 проекта за мобилност в чужбина. /Erasmus+ KA229, 2018-2020 „Get in shape for Europe” и 2.Erasmus+ KA229, 2019-2021 „Communication”/ и 3-ма докторанти са реализирали партньорства с 4 партньорски организации.

Резултатите от участието на докторанти в международния обмен, проектната и научноизследователска дейност са публикувани в сборници с 8 доклади от научни конференции. За периода 2017-2021 г. са налице 11 публикации, на 5 докторанти. Приложен е списък с пълните библиографски данни на съответните публикации. Данните свидетелстват за средна публикационна активност 2,2 на докторант. *Няма данни* за проведени информационни срещи с оглед активизиране на докторантите за осъществяване на изходяща мобилност. **Няма входяща мобилност**

По 4.1.4. Създадена е административна система за регистриране на хода на докторантурата и реализацията на завършилите докторанти.

На всички университетски нива е създадена система за регистриране на дейността на докторантите и реализацията на придобилите ОНС „доктор“. Всеки докторант, зачислен в ДП „МОБ“, има разкрито лично дело, в което се прилагат материалите и документите, отнасящи се до приема, статуса, положените изпити, работата на докторанта, подготовката на дисертационния труд и др. Копие от това дело се съхранява и в Катедрата.

През периода 2017-2022 г. в катедра Методика на обучението по биология в СУ по докторската програма Методика на обучението по биология са обучавани **общо 6** докторанти. Всички 5 - в задочна форма на обучение и 1 докторант в самостоятелна форма на обучение зачислен през 2022 г. **Няма редовни докторанти.** Отчислени с право на защита - 2 докторанти.

През текущата година катедра Методика на обучение по биология е обявила 2 конкурса за докторанти в докторската програма – един редовно и един задочно обучение.

Налична е разработена процедура и анкетна карта за изследване мнението на докторантите относно обучението им в СУ и БФ (<https://opinion.uni-sofia.bg/index.php/589863?lang=bg>). Електронните анкети са достъпни за всички докторанти в платформата за електронно обучение (<https://elearn.uni-sofia.bg/>), за всяка учебна дисциплина от индивидуалния докторантски план, съгласно т. 3 от Процедурата за анкетиране на докторантите. Обработката на анкетите се осъществява от УЦИКТ като резултатите са достъпни в платформата Мудъл. *Приведени са данни за анкетиране на 3 докторанти от ДП Методика на обучението по биология, които показват удовлетворението им от отношението на научния ръководител, катедрата и административния персонал. Те изразяват благодарността си от високия професионализъм и коректното, подпомагащо отношение на цялата академична среда.*

Информация за реализацията на завършилите докторанти може да се събира от Клуб Алумни.

Констатации за изпълнение на критерий 4.1:

1. СУ и БФ прилагат нормативна уредба за функционирането на системата за приема, обучение на докторантите и защитата на дисертациите.
2. Осигурени са възможности за включване на докторантите в научноизследователски проекти, за мобилност в други европейски университети и за публикационната им активност.
3. Съществува административна система за регистриране на хода на докторантурите и за реализиране на завършилите.
4. За акредитирания период 2017-2022 г. в ДП „Методика на обучението по биология“ са обучавани **общо 6** докторанти като двама докторанти са отчислени с право на защита.
5. Анкетиранияте 3 докторанти от ДП Методика на обучението по биология изразяват удовлетворението си от процеса на обучение, създадените условия и подкрепящото отношение и осигурените възможности за развитие.
6. През акредитирания период са осъществени две изходящи мобилности на един докторант.
7. През текущата година катедра „Методика на обучението по биология“ е обявила 2 конкурса за докторанти в тази докторска програма (1 редовна и 1 задочна). Зачислен е 1 докторант в самостоятелна форма на обучение.

Стандарт 5 „Преподавателски състав“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 5.1. „Висшето училище има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията“

По 5.1.1. В СУ има политика, както и утвърдени конкретни и прозрачни процедури при осигуряване на качествен академичен състав за подготовка на докторанти в ДП „МОБ“. Ежегодно се прави преглед на професионалните компетенции на академичния състав с оглед обявяване на конкурси за докторанти в докторските програми към БФ, съобразно нуждите и законовите изисквания.

Обучаващото звено по докторска програма „Методика на обучението по биология“ е катедра „Методика на обучението по биология“, която включва 7 преподаватели на ОТД, от които 5 са доценти. Четирима от тях са **хабилитирани** по научната специалност „Методика на обучението по биология“ и 1 хабилитиран преподавател по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението в дигитална и традиционна среда - английски език). Научната и преподавателската компетентност на хабилитираните преподаватели е в пълно съответствие с профила на програмата, което е гарант за качественото обучение на

докторантите (таблица 2). Двама хабилитирани преподаватели са се **пенсионирали** през акредитирания период.

През отчетния период успешно са преминали три процедури за заемане на академичната длъжност „доцент“ в ПН 1.3. Процедурите са: по 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по биология – информационни и комуникационни технологии в професионалната подготовка на учителя и педагогически подкрепяща среда); по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...(Методика на обучението по биология) и по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението в дигитална и традиционна среда - английски език).

В момента в катедрата се обучават 4 докторанти, а двама са отчислени с право на защита.

По 5.1.2. Обучаващото звено разполага с академичен състав на основен трудов договор, чиито квалификация и професионален опит осигуряват продуктивна академична среда за научни изследвания.

Прегледът на квалификационния профил на преподавателския състав в катедра „Методика на обучението по биология“ показва, че е налице подходяща професионална среда за подготовка в областта на докторската програма. Научноизследователската активност на преподавателския състав е с ориентираност към публикации за *методическите аспекти на обучението по биология*.

Преподавателите, квалифицирани в областта на докторската програма имат общо **26** участия в научни форуми, от които – **22** с национално участие и с международно участие **4**.

Прегледът на тематиката на публикациите на петимата преподаватели с квалификация в областта на докторската програма през изминалия период потвърждава съдържателната им насоченост върху проблематиката на ДП, включително и върху теоретичната и практическата подготовка на докторантите.

Данните за публикационната активност на преподавателите на ОТД в обучаващото звено „Методика на обучението по биология“ са следните: общ брой публикации за акредитирания период 2016-2021 г. – **109** (от които 4 монографии и 40 учебници и учебни помагала, 2 студии и 63 статии); общ брой публикации в реферирани, индексирани и с импакт фактор/ранг издания – **42**, от които **34** у нас и **8** в чужбина. Относителният дял на публикациите на преподавателите в обучаващото звено в реферирани научни списания и сборници през последните 5 години спрямо общия брой е **36,11%**. Относителният дял на публикациите с импакт фактор и/или импакт ранг на преподавателите в обучаващото звено на ОТД спрямо общия брой на публикациите **26,15 %**. Броят цитирания в реферирани научни списания и сборници на 1 преподавател в обучаващото звено „Методика на обучението по биология“ на ОТД, през последните 5 г. е **16,2** (общ брой цитирания – **114**). От тях

12 в издания с импакт фактор и импакт ранг, 75 в реферирани и индексирани издания и монографии и 27 в нереперирани и неиндексирани издания.

Професионалната характеристика на преподавателите от катедра „Методика на обучението по биология“, обучаващи докторанти в ДП „МОБ“, се допълва и от участието им в научноизследователски и образователни проекти.

Общият брой на проектите на преподавателите от обучаващото звено е **11** – съответно в **4** международни проекти (**44,5%**); в **4** национални проекти (**22,2%**) и във **3** вътрешноуниверситетски проекти (**33,3%**). Относителният дял на преподавателите от обучаващото звено, участвали в национални и международни проекти през последните 5 г. е **1,57** средно на човек.

Преподавателите от катедра „Методика на обучението по биология“ са обект на атестиране, осъществявано по съответните процедури и критерии на СУ „Св. Климент Охридски“, отразени в Правилник за атестиране на академичния състав. За акредитирания период са атестирани **7** преподаватели от обучаващото звено.

По 5.1.3. Основното звено, обучаващо докторанти, има утвърдени практики и успешни изяви по специалността на докторантурата и/или в професионалната област, към която тя принадлежи.

СУ „Св. Климент Охридски“ има опит като образователен и научен център в областта на Методиката на обучението по биология. Университетът има опит в обучението по ОНС „доктор“ по акредитираната програма в ПН 1.3. Педагогика на обучението по... **През оценявания период няма докторанти от докторската програма Методика на обучението по биология, които да са защитили успешно дисертационните си трудове..**

Доказателство за квалификацията на академичния състав на обучаващото звено е и експертната и консултантската дейност, която то осъществява. Преподавателите от катедра „Методика на обучението по биология“, обучаващи докторанти в ДП „Методика на обучението по биология“, участват в оценъчно-експертна дейност като научни ръководители на докторанти от други университети (1), членове на научни журита (4), и конкурси, членове на експертни групи към НАОА (4), участие в организационни комитети на конференции (10), членове на редколегии(3), автори на учебни програми(2), хонорувани преподаватели към други факултети (2), като рецензенти на статии и проекти (2), членове на Националната комисии за оценяване на изпитни работа за ДЗИ по биология и здравно образование МОН (2018-2021), членове на комисията за организиране и провеждане на Национално състезание по Природни науки и екология (2020), модератори на сесии в международни конференции в Гърция и Италия (2016, 2018), обучители в курсове за повишаване на професионално-педагогическата квалификация на учители по природни науки (5) и др.

Обучаващото звено подкрепя изследователската работа на докторантите. Академичният състав в катедра „Методика на обучението по

биология” насърчава публикационната дейност на докторантите, обучавани в докторската програма *Методика на обучението по биология*. През отчетния период докторантите са публикували **общо 11** публикации, (3 статии в реферирани и индексирани издания, 6 в нереферирани, 2 учебни помагала) съвместно с научните си ръководители или самостоятелно. Те имат 5 цитирания. Участвали са в 6 научни форума (2 международни и 4 национални). В периода 2016 – 2021 г. докторантите към катедра Методика на обучението по биология са участвали в 7 (**седем**) проекта: 5 международни, като два от тях са по програма **Erasmus+** (докторант Людмила Бояджиева); 2 национални и **два** вътрешноуниверситетски към СУ „Св. Климент Охридски“. Високата експертност на докторантите се демонстрира и чрез участията им като експерти към различни институции в България: **2017 г.** Участие в кръгла маса за оценяване на качеството на работата на учителите; Организатор: Фондация „Млада България” и партньор СУ „Св. Климент Охридски“, **член на комисия** за изготвяне на състезателни материали за състезанието „Млад природолюбител”, изнасяни уроци по БНТ-2.

Констатации за изпълнение на критерий 5.1:

1. В СУ, Биологически факултет, е изградена ефективна, справедлива и прозрачна система за набиране и развитие на качествен академичен състав.
2. Възприетите процедури и процеси в БФ водят до формиране и поддържане на академичен състав с такъв профил и квалификация, които могат да осигурят високо качество на обучението и научните изследвания, и които по обем и структура съответстват на държавните изисквания.
3. Общият брой публикации за периода 2021 – 2021 г. е **109**. От тях **3** в списания с IF или SJR, **39** в реферирани индексирани издания, 4 монографии, 2 студии и 63 статии.
4. Общият брой на проектите на преподавателите от обучаващото звено е **11** - съответно в **4** международни, **4** национални проекти **3** вътрешноуниверситетски проекти.
5. Броят цитирания в реферирани научни списания и сборници на 1 преподавател в обучаващото звено „Методика на обучението по биология“ на ОТД, през последните 5 г е **16,2** (общ брой цитирания – **114**).
6. Преподавателите с квалификация в областта на докторската програма са участвали като експерти в ЕГ на НАОА, членове на научни журита, рецензенти на статии, водещи курсове за повишаване на квалификацията, състезания, автори на учебни програми и др., което е доказателство за тяхната компетентност и признание за високия им професионализъм.
7. Преподавателите в сектор МОБ подкрепят и активно съдействат за участието и изявите на докторантите в национални и международни форуми, както и в изпълнението на научноизследователските им проекти.
8. Усъвършенствани са три информационни системи за електронно отчитане на данни за научноизследователската дейност на преподавателите: Система „Проекти“, Система за вътрешни проекти по Фонд

„Научни изследвания“ на СУ и система „Авторите“, с които е улеснено проследяването на научната активност на преподаватели и докторанти.

9. През последните 5 години няма защитили докторанти от ДП „МОБ“.

Стандарт 6 „Учебни ресурси и подпомагане на студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 6.1. „Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности“

По 6.1.1. Обучаващата институция разполага с необходимия капацитет от аудитории, кабинети, лаборатории, ателиета, библиотечни места и др., създаващи академичен комфорт за работа на докторантите.

В Биологическия факултет при СУ „Св. Климент Охридски“ и катедра Методика на обучението по биология е изградена необходимата материално – техническа база за обучение и изследователска дейност на докторантите в съответствие със спецификата на докторската програма. Аудиторната и лабораторната площ в БФ е със следната структура: 7 големи аудитории с общ брой 735 учебни места и площ 1076 кв. м.; 6 средни учебни зали с общ брой 128 учебни места и площ 276 кв. м.; 10 семинарни зали с общ брой 164 учебни места и 361 кв. м.; 95 учебни и учебно-изследователски лаборатории с общ брой 670 учебни места и площ 3462 кв.м. Тя е подходяща както за групово, така и за индивидуално обучение на докторантите. На разположение са и оборудвани компютърни класове, мултимедиен център, видеозала, високотехнологични научни лаборатории. В обучението на докторантите се използват активно и специализираните лаборатории във БФ, в които се провежда научноизследователска дейност, и които разполагат с богат набор от специфична научна апаратура. БФ разполага и с Учебно-изследователска база „Драгалевци“, или т. нар. Опитно поле, което е в рамките на града и позволява да се извършват разнообразни полеви опити и да се провеждат учебни практики. Учебно-експериментална база „Драгалевци“ е 54 378 кв. м земеделски терен (от които: застроена площ със сгради – 6 000 m²; оранжерии – 22 m²; склад за селскостопанска продукция 6 000 m²), наречен „Бичовската ливада“, намиращ се в землището на кв. Драгалевци, местността Погребите – „Витоша ВЕЦ Симеоново“, пл. 526, кв. 120, гр. София. Базата се използва и за научноизследователска дейност по проект.

В БФ постоянно се полагат усилия за непрекъснато обогатяване на наличната технологична и информационна база и адаптиране на условията за провеждане на изследователска работа и подготовка на млади учени към съвременните потребности на развитие на научните изследвания в областта на биологичните науки и биотехнологиите. През последните години са реновирани зали, подменени осветителни тела, електрически табла, тавани,

подове, водопровод за осигуряване една по-здравословна среда на обучение и работа.

Има осигуреност на редовните докторанти с необходимата лабораторна площ и научна апаратура за изследователска дейност. **Няма обособен кабинет на докторанта**, но докторантите в ДП могат да използват методичния кабинет на Катедра Методика на обучението по биология

Компютърната и информационна обезпеченост на обучението и изследователската дейност на докторантите в съответствие със спецификата на докторската програма е достатъчна. Докторантите имат достъп до компютърна техника и до дигитални ресурси, свързани с обучението им и с подготовката на дисертационните трудове: Мултимедиен център (зала № 241с площ 61 кв. м. и 12 работни места) оборудван с мултимедийна техника и с 11 бр. компютри, свързани в компютърна мрежа, което дава възможност за обучение на студентите и докторантите по различните дисциплини; *компютърна зала* № 132а (с площ 19 кв. м. и 11 работни места) - тя е оборудвана с 10 бр. компютри, свързани в компютърна мрежа. Тя осигурява базата за обучение на студентите и докторантите в съответствие с учебните планове и програми и работата в локална мрежа и интернет с лицензиран софтуер; *студентски компютърен клуб* към ФСС (с площ 35 кв. м.), разполагащ със 7 компютъра, свързани в мрежа и места за тях. В него на докторантите е осигурена възможност да ползват ресурсите му и помощта на дежурни администратори компютърни системи и снабдени с високоскоростен Интернет. На разположение на докторантите също са компютъризирана читалня в Университетска библиотека (с 200 кв. м. площ), в която има 15 компютъра, един компютър във филиална библиотека Биология (с 40 кв. м. площ), като всички са свързани в университетската мрежа и имат достъп до интернет.

В СУ се поддържат абонаменти (национални и институционални) за ОС Windows и софтуерните продукти на Microsoft, които са инсталирани на всички компютри в Биологически факултет. В сградата на БФ е наличен и безжичен интернет, достъпен за студентите и преподавателите. Чрез тази мрежа студентите имат възможност да се свързват към университетските електронни ресурси и чрез собствени устройства.

В СУ функционира Система за електронно обучение, която е Moodle базирана (<https://elearn.uni-sofia.bg/>). Въведени са и функционират и други официални системи за on-line обучение, като например Microsoft Teams. При оформяне на научни публикации, материали за научни изяви и други, преподаватели и докторанти имат възможност да ползват принтери, скенери и друга периферна техника, налична в Биологически факултет. При постъпването си в СУ всеки докторант бива регистриран и получава достъп до информационната система за студентска информация (СУСИ-4). С така направената регистрация всеки докторант има достъп до системите за електронно обучение в СУ: elearn.uni-sofia.bg и Moodle.

По 6.1.2. Осигурено е провеждането на експерименти, практики, експедиции, творчески командировки и др. дейности, необходими за подготовката на дисертационните трудове

СУ „Св. Климент Охридски“ осъществява сътрудничество с различни базови организации. БФ използва материалната база на базовите училища: 22 СОУ „Г. С. Раковски“, 55 СОУ „П. Каравелов“, 31 СУЧЕМ „Иван Вазов“ и НФСГ, 9 ФЕГ „Алфонс Дьо Ламартин“, СПГЕ „Джон Атанасов“, 2 АЕГ „Томас Джеферсън“, 143 ОУ „Георги Бенковски“, 134 СОУ „Димчо Дебелянов“, НПМГ „Акад. Любомир Чакалов“, 7 СУ „Св. Седмочисленици“, НПМ – БАН, в които се провеждат учебната и експерименталната дейности на студентите и докторантите, включително и на обучаващите се в ДП.

Финансовата обезпеченост за научноизследователска дейност, провеждането на експерименти, теренна работа на докторантите се осигурява чрез: *научноизследователски проекти* по Наредбата за условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването на средствата от държавния бюджет за финансиране на присъщата на държавните висши училища научна или художествено-творческа дейност, приета с ПМС № 233 от 10.09.2016 г., обн., ДВ, бр. 73 от 16.09.2016 г., в сила от 1.01.2017 г.: *научно-изследователски проекти*, финансирани по ФНИ към МОН; *научно-приложни проекти*, финансирани от фирми – възложители и управлявани чрез НИС към СУ; СУ - Биологически факултет е съответно координатор в изграждането на Център за компетентност (Clean&Circle) „Чисти технологии за устойчива околна среда – води, отпадъци, енергия за кръгова икономика“ и партньор в Център за компетентност „Устойчиво оползотворяване на биоресурси и отпадъци от лечебни и ароматични растения за иновативни биоактивни продукти“.

По 6.1.3. Осигурен е достъп на докторантите до достатъчен брой и вид научни издания и база данни.

Докторантите в БФ имат достъп до научни издания, справочници, екземпляри от всички академични издания – сборници с материали от конференции, годишници и др. Централната университетска библиотека разполага с общ библиотечен фонд от 2 000 000 библиотечни единици – научна, учебна литература, старопечатни и ценни издания, периодика, електронни носители на информация и др. материали.

Достъпът до Online бази данни дава възможност за използване на извънуниверситетски ресурси. Обучаващите се студенти и докторанти чрез университетската компютърна мрежа имат безплатен достъп до всички електронни ресурси, предлагани от Университетската библиотека, в т.ч. и достъп до on-line базите от данни от националните и институционални абонаменти. БФ разполага със специализирана библиотека за научна и учебна литература по биологически науки, която е *една от най-богатите биологични библиотеки* в България. Филиалната библиотека Биология е част от структурата на Университетската библиотека. Фондът на библиотеката в момента включва над 80 000 библиотечни единици, от които над 38 069 тома

книги, над 45 580 тома периодични издания, от тях над 1300 нови за периода на последните пет години. От 1997 г. се получава на CD Базата данни на ВИНТИ (руски център за Научна и техническа информация в областта на естествените и техническите науки). През 2000 г. е създаден консорциум между 5 големи университета в България. Той закупува on-line достъп до всички бази данни на Current Contents (седмичен библиографски бюлетин на Института по научна информация във Филадельфия). Същата база данни е абонирана в двете поредици (Life Science от 1993 г. и Agriculture, Biology & Environmental Sciences от 2000 г.). Преобладаващата част от фонда е на английски език, следват български, руски, френски, немски и други славянски езици. По абонамент се получават само български списания, а по книгообмен – западни, руски и български.

Библиотеката притежава богата сбирка от библиотечни документи във всички области на науката. Съхраняват се ценни издания като: Le grand encyclopedie в 30 тома, Zoological Record от 1964 г.; Учебен цветен атлас в 51 тома на японски език от 1972 г.; Панчич, Й. Рибе Срби и Београд, Државной штампари, 1860; Панчик, У. Флора у околии Београдской по аналитичкой методу, Београд, 1865; De CANDOLE, M. Geographie botanique raisonnee. Paris. 1890; LINNE, Caroli. The Linnaean herbarium on microfiche.

В библиотека Биология са получени следните по-големи дарения: от издателска къща Pensoft: The Federation of European Biochemical Societies (a UK charity); учебни помагала от ръководството на Биологическия факултет през 1999 г.; дирекция на Природен парк Витоша; книги, подарени от Френското посолство през 1997 г.; дарение от Секцията по биохимия, биофизика и молекулярна биология при Съюза на учените в България; книги, дар от Фондация „Св. св. Кирил и Методий“.

През последните години по заявки на преподаватели се набавя западна литература, необходима за учебния процес. На докторантите се предоставя достъп до най-големите научни бази данни: Scopus, Science Direct, Pro Quest, Ebsco host, а електронен каталог ALEPH <http://aleph.libsu.uni-sofia.bg:8991/f> дава възможност да се информират ежедневно за наличните и новопостъпилите документи в библиотеката. Потребителите ползват и единен своден онлайн каталог – НАБИС/NABIS/ <http://primo3.nalis.bg>, включващ 14 академични библиотеки в България и наброяващ над 2 000 000 библиотечни записа и даващ възможност за интегрирано търсене чрез интернет в каталозите на тези библиотеки и онлайн достъп до библиографската информация за техните книжни и електронни ресурси и до представяните до тях услуги през общ онлайн портал. Всичко това дава възможност на студентите, докторантите и преподавателите в БФ да са информирани за най-съвременните тенденции в развитие на отделните области на науката и в частност в сферата на Биологията и педагогиката.

По 6.1.4. Висшето училище или научната организация стимулира научноизследователската дейност и творческата активност на докторантите,

вкл. публикуването на техните резултати в реномирани международни издания.

СУ „Св. Климент Охридски“ поддържа изявите на докторантите в изследователски и образователни проекти и научни форуми. От представените данни на ЕГ за проведената анкета през 2021 г. с докторантите става ясно, че им се предоставят възможности за включване в екипи за подготовка и изпълнение на национални и международни научноизследователски/художественотворчески/други проекти. Докторантите имат възможност да участват в научноизследователски форуми (конференции, симпозиуми, кръгли маси и др.) в страната и чужбина, за да представят резултатите от научноизследователската си дейност в доклади и статии в български и чуждестранни издания. Биологическият факултет организира ежегодно Младежка научна конференция „Климентови дни“. За акредитирания период са проведени **три** такива срещи съответно през 2017, 2018 и 2019г.

Стимулира се научноизследователската дейност на докторантите, като им осигурява условия за публикуване на резултати от научноизследователската им дейност както във външни, така и в собствените си периодични издания. Общият брой на научните им публикации през оценявания период е 11, средно 2,2 на докторант. Те са публикувани - 3 в реферирани и индексирани издания, 6 в нереферирани и доклади от конференции, 2 в съавторство в учебни помагала.

В СУ „Св. Климент Охридски“ се прилага механизъм за насърчаване и устойчивост в развитието на научните изследвания, който включва мерки като: 1) нормативна регламентация на изследователската дейност като основен академичен ангажимент; 2) създаване на пакет от стимули за насърчаване на индивидуални върхови научни постижения; 3) приоритетност в развитието на младите учени и кариерното развитие на докторанти, асистенти, и др.

Констатации за изпълнение на критерий 6.1:

1. Обучението в БФ е обезпечено с адекватна материално-техническа база, включваща сградния фонд, лабораторното и инструментално оборудване, включително и специфичната апаратура, с която разполагат научно-изследователските лаборатории във факултета.
2. Създадени са едни от най-добрите за България условия за достъп и ползване на научна литература и бази данни за всички преподаватели, студенти и докторанти в СУ и в частност в ПН Педагогика на обучението по..., които регулярно се актуализират и подобряват.
3. СУ „Св. Климент Охридски“ осъществява сътрудничество с 23 базови организации, фондации и 10 училища, в които част от докторантите в тази докторска програма провеждат своята експериментална дейност.
4. Обучаващите се докторанти чрез университетската компютърна мрежа имат безплатен достъп до всички електронни ресурси, предлагани от

Университетската библиотека, в т.ч. и достъп до on-line базите от данни от националните и институционални абонаменти.

5. В зависимост от характера, качеството и значимостта на подготвените публикации те се предлагат за публикуване в различни форуми и издания. Докторантите в обучаващото звено са окуражавани да публикуват своите резултати във водещи международни списания в разработваната от тях област.

6. От представения анализ на ЕГ на анкетното проучване на мнението на докторантите се подчертава силната ангажираност и реалното подпомагане на научните ръководители на работата на своите докторанти.

7. Биологическият факултет организира ежегодно Младежка научна конференция „Климентови дни“. За акредитирания период са проведени три такива срещи съответно през 2017,2018 и 2019г.

8. В БФ няма обособен кабинет на докторанта, но докторантите в ДП могат да използват методичния кабинет на Катедра Методика на обучението по биология

Стандарт 7 „Управление на информацията“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 7.1. „Висшето училище или научната организация имат изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите“

По 7.1.1. В СУ и респективно в БФ е изградена и функционира ефективна система за събиране и анализ на разнородна информация, необходима за нуждите на управлението на институцията.

Реално функционират и се използват различни процедури и практики за събиране, анализиране и предоставяне на информация. Тя е отразена в поддържане и усъвършенстване на системата за управление на качеството (СУК) в съответствие със стандарта БДС EN ISO 9001:2015. Събира се и се анализира информация за: - дейността на всички организационни нива за разработването и прилагането на политика за осигуряване на качеството, в които взимат участие и външни заинтересовани страни; - профил на докторантите; - развитие и успеваемост на докторантите; - удовлетвореност на докторантите от програмите и качеството на обучение; - учебните ресурси и налична подкрепа за докторантите; програми, проекти и прояви; - включване на докторанти в цялостния процес по поддържане и осигуряване на качеството на образованието чрез участието им в комисии, при провеждане на анкетни проучвания, посредством които се осъществява обратна връзка в системата и др.

В хода на обучението по докторската програма основният формален източник на информация за развитието и успеваемостта на докторантите са тримесечните и ежегодните отчети (атестации), които докторантите изготвят съгласно Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“, приет на АС

на 26.05.2021 г. (чл. 41 на с. 17 и чл. 42 на с. 18) В обучаващото звено е налична собствена документация по управление на информацията. В БФ на СУ се поддържа база от данни относно СУ на докторанта, постоянния и настоящ адрес, завършено висше образование, адреси и телефони за кореспонденция и други данни за обучаваните докторанти. Налична е информация за професионалното развитие на завършилите докторанти, както и информация за поддържане на контактите. От наличната информация става ясно, че броят на записаните докторанти е **6** за оценявания период.

През 2018 г. в БФ официално е открит Кариерен център. Основната мисия на Кариерния център е да работи за постигане на ефективна комуникация и взаимодействие с работодатели. Кариерният център има за цел и да улесни реализацията на студенти и докторанти като професионални кадри в областта на Биологическите науки, Биотехнологиите и Педагогиката. Кариерният център на БФ предлага: Информация за стажантски програми; Информация за работодатели; Кариерно ориентиране за дадена позиция – изисквания, условия, възможности и перспективи. Полезна информация относно необходими документи за кандидатстване – мотивационно писмо, автобиография и др. База данни с регистрирани работодатели; Организиране на фирмени представяния и семинари; Организиране на ежегодни информационни дни на кариерата – вече традиционни за Биологическия факултет; Информация за стипендии и конкурси. Работодателите могат да използват Кариерния център на БФ да обявят свободни места за стажове, като по този начин получават гаранции, че информацията ще достигне до заинтересованите студенти и докторанти. Отделно Факултетното ръководство също се среща с представители на работодатели и различни научни институции в рамките на ежегодната Младежка научна конференция „Климентови дни“. За акредитирания период са проведени **три** такива срещи съответно през 2017,2018 и 2019г.

Регулярно се събира информация за удовлетвореност на докторантите от учебните ресурси и програмите по които се реализира обучението. Мнението на студентите и докторантите за качеството на учебния процес и ефикасността на методите на преподаване и оценяване по всяка учебна дисциплина се получава от анкетни проучвания и се включва в крайната оценка по атестиране на преподавателите. Отчитането на удовлетворението на обучаемите от учебните програми и ресурси се реализира чрез две системи. Първата система включва Университетски център за управление на качеството и Факултетна комисия по качеството, а втората система е тази, при която се взема предвид оценката на обучаваните за работата на преподавателите (система за Атестиране). Представени са данни от проведено през 2021 г. анкетно проучване на 3 докторанти от докторската програма „Методика на обучението по биология“, които показват високата удовлетвореност от процеса на обучение, от създадените условия за работа, от контактите с научните ръководители и очертаваните перспективи.

По 7.1.2. Периодично се обсъжда и огласява публично ефективността на резултатите, свързани с управлението на качеството на обучението и потребностите от промяна

В обучаващото звено е налична информация за решения и резултати от осъществения вътрешен одит, проведен през май 2022 г., с цел проследяване на действащите механизми и организацията на обучението в образователна и научна степен Доктор за всички форми на обучение. Извършен е преглед на досиетата на 4 докторанти от „Методика на обучението по биология“, като е приложен пълен опис на документацията от конкурси, зачисляване, проведени срещи, тримесечни отчети, годишни атестации до защиты. Резултатите от проведения одит са обобщени и обсъдени на заседания на деканското ръководство и катедрен съвет. Удовлетвореността на работодателите от подготовката на докторантите се проучва чрез споделените мнения и работни срещи. Приложени са служебни бележки със споделени мнения за обучението в докторската програма и разработената учебна документация.

Констатации за изпълнение на критерий 7.1:

1. През акредитирания период е проведен един вътрешен одит през май 2022 г.
2. Има налични документи за ефективно събиране и анализ на информация, както и собствена документация за управление на информацията.
3. Проведено е през 2021 г. анкетно проучване на 3 докторанти от докторската програма „Методика на обучението по биология“, които показват високата удовлетвореност от процеса на обучение, от създадените условия за работа, от контактите с научните ръководители и очертаваните перспективи.
4. През 2018 г. в Биологически факултет официално е открит Кариерен център. Основната мисия на Кариерния център е да работи за постигане на ефективна комуникация и взаимодействие с работодатели. Приложени са служебни бележки със споделени мнения за обучението в докторската програма и разработената учебна документация.

Стандарт 8 „Информация за обществеността“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 8.1. „Висшето училище или научната организация публикува информация за:

- приети документи и учебна документация на докторската програма;
- решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав;
- решения от академични и факултетни съвети;
- проведени университетски форуми с участието на докторанти.“

По 8.1.1. ВУ осигурява процедури и практика за устойчиво публикуване на необходимата информация за възможностите и постиженията при изследванията в областта на докторската програма.

Системата за популяризиране на информацията за образователната и научноизследователската дейност се поддържа на университетско и на факултетно ниво. Биологически факултет (www.uni-sofia.bg/biofac) поддържа и редовно обновява своят раздел в сайта на СУ. Публикувана е и постоянно се актуализира информация за всички конкурси за докторантури, места за прием, акредитирани докторски програми, по които се извършва обучението, както и нормативните документи, отнасящи се до докторантите (наредби, правилници и други разпоредби). Докторантите имат възможност да получат информация за: академичния календар на текущата учебна година (например семестри, сесии, официални празници); учебни процедури и срокове; стипендии; обяви за конкурси и награди, в които могат да участват докторанти; новини за стажове, проекти и ресурси; бланки за изтегляне на редица вътрешни документи, регламентирани със заповед на Ректора на СУ.

За информирание на студентите и докторантите съдейства и специализираният сайт на Студентския съвет (students.uni-sofia.bg). Той предоставя допълнителна информация за проекти, общежития, стипендии и много други полезни за студентите ресурси.

Условията за обучение, квалификационните форми и перспективите за професионална реализация на студентите и докторантите от БФ се актуализират периодично на интернет страниците на БФ и кариерния център на БФ. Активното сътрудничество с Информационния център на СУ гарантира мащабно разпространение на информацията и достигането и до по-широк кръг от заинтересовани лица.

Наред с постоянното обновяване на сайта на БФ, в който информацията е публично достъпна в академичния календар на БФ влизат и редица събития, които целят популяризирането на науката сред широката общественост. Повечето от тези събития са ежегодни (например: БиоФест; кръгла маса „Кариерно развитие“; Научни семинари на БФ; лекции с участие на гост-лектори по линия на Еразъм+; Софийски фестивал на науката; Нощ на учените и др.)

Конкурсите за кандидатстване по докторските програми се обявяват публично на сайта на университета и в Държавен вестник. Информацията за обявените конкурси в ДВ за периода на атестация е следната: 2017/2018 -1 задочно място; 2018/2019- 1 задочно място ; 2019/2020 – 1 задочно място; 2021/2022 -2 задочни места.

По 8.1.2. Информация относно програмите за мобилност на докторантите.

Условията и конкретните възможности за мобилност се оповестяват с помощта на специализиран раздел от официалния сайт на висшето училище. Подробна информация за програма Еразъм+, договорите за двустранно сътрудничество, условията и сроковете за кандидатстване и възможностите за реализиране на мобилности от студенти и преподаватели на СУ „Св. Климент Охридски“ се публикува и на страницата на Биологически факултет.

За периода на акредитация БФ има сключени 142 междууниверситетски и международни договори за академична мобилност, като в два от тях участват докторанти от докторска програма “Методика на обучението по биология“. За отчетният период има общо 7 участия в международни и национални проекти.

Има и практика на организиране и провеждане на срещи и презентации на договорите и възможностите за реализиране на мобилност, като са представени сведения за провежданите такива представяния през акредитирания период. Например в периода 2018-2019 са обявени възможности за обучение по „Фулбрайт“ „Хюбърт Хъмфри“ „Българо-американска комисия за образователен обмен, както и стипендии и практически стажове в Германия (Deutsche Bundesstiftung Umwelt –DBU за 2018г)

Във връзка с академичната мобилност на докторанти във ВУ е приета Система за трансфер на академични кредити. От анкетата на ЕГ с докторанти от ДП стана ясно, че те са информирани за възможностите за мобилност по програма Еразъм + и някои вече са се възползвали от тях.

По 8.1.3. Представяне на иновационните резултати по докторската програма пред по-широки и авторитетни международни форуми у нас и в чужбина.

През периода 2016-2021 година са регистрирани девет докторантски изяви. Публикациите на докторантите и техните изяви на различни научни форуми в страната и в чужбина дават възможност за популяризиране на резултатите от дисертационните им изследвания сред по-широка аудитория.

В докторската програма „Методика на обучението по биология“ са създадени условия за популяризиране на резултатите от научноизследователската работа и творческите изяви на докторантите, имплементирани и чрез участия в студентски научни сесии и форуми, онлайн форуми (World BioDiscovery Congress 2017; SEMINAR ON GENETICS WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION; Младежка конференция „Климентови дни“ публикации в специализирани списания, в научни трудове на наши и чужди университети. Творческите изяви и дейностите на докторантите са обект на популяризиране от самото висше училище посредством публикации в средствата за масова информация; както и чрез социални мрежи и медии - Facebook, Twitter, YouTube, уебсайт на СУ „Св. Климент Охридски“ и специализиран сайт на Студентският съвет. Финансирането на участия в конференции и други форуми се осъществява чрез средства от: 1. държавния бюджет; 2. Научноизследователския сектор; 3. специализирани фондове на Университета; 4. български, чуждестранни и международни програми, фондове и фондации; 5. договори с физически и юридически лица.

В своите дейности и инициативи докторантите от специалностите в акредитираното направление работят по време на обучението си съвместно с партньори от водещи регионални институции: Институт по физиология на растенията, Национален център по обществено здраве, Национален център по

радиобиология, ИББМИ – БАН, Институт по Невробиология, ИБИР – БАН, Институт по микробиология, Национална генетична лаборатория, Институт биополимери- БАН и др.

Констатации за изпълнение на критерий 8.1:

1. Дейността по докторската програма „Методика на обучението по биология“ е представена публично в сайта на Биологически факултет към СУ, както и в информационни рубрики на интернет-страниците на държавни институции и партньорски организации.
2. За периода 2016-2021 докторантите от „Методика на обучението по биология“ участват в 5 национални проекта и 2 международни проекта.
3. За периода на акредитация БФ има сключени 142 междууниверситетски и международни договори за академична мобилност, като в два от тях участват докторанти от докторска програма “Методика на обучението по биология“.
4. Биологическият факултет организира Младежка научна конференция Климентови дни, на която се популяризират както докторските, така и другите ОКС (бакалавър и магистър) изследвания и разработки.
5. Биологически факултет към СУ е домакин на 8 научни форума с международно участие (за периода 2016-2021).
6. В своите дейности и инициативи докторантите от специалностите в акредитираното направление работят по време на обучението си съвместно с партньори от редица водещи регионални институции.

Стандарт 9 „Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 9.1. „Регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии“

По 9.1.1. Академичният състав на катедра „Методика на обучението по биология“ актуализира работата си с докторантите по ДП „МОБ“ в зависимост от настъпилите промени в нормативната база и потребности от практиката, както и при отчитане на новостите в науката. Това осъвременяване на докторските програми се извършва съобразно мнението на докторантите и потребителите на кадри, които участват в обсъждането им.

Извършваните промени в учебните планове и учебните програми в резултат от мониторинга може да бъдат разделени на две големи групи - структурни и концептуални. *Структурни* промени са насочени към отстраняване на установени на по-късен етап технически или съдържателни недостатъци, допуснати при създаването на учебния план, или отстраняване на несъответствия с настъпили след утвърждаването на учебния план промени в нормативната база. *Концептуалните* промени са свързани с изменения в изискванията и очакванията на работодателите; установени промени в интереса и нагласите на потенциалните кандидати за обучение; промени в нивото и профила на подготовка на приеманите докторанти.

Учебните планове и програми са окомплектовани и се съхраняват на две места - в отдел Докторанти и в катедрата, пряко отговаряща за обучението на докторантите.

По 9.1.2. СУ осигурява процедури и практики при планирането и изпълнението на дейностите по повишаване на ефективността на докторантските програми.

В резултат на извършените одити и анкетни проучвания на мнението на докторантите в катедра „Методика на обучението по биология“ се набелязват необходимите мерки, свързани с повишаване на ефективността на докторската програма. Например на 07.10.2020г. е извършен одит за проследяване на приетите от Академичен съвет учебни планове и въвеждането им в студентската информационна система (СУСИ) за редовна, задочна и дистанционна ОКС „бакалавър“, ОКС „магистър“ и ОКС „доктор“. С решение № 9 на Академическия съвет от 24.04.2019 г. са утвърдени новите учебни планове и програми на ДП Методика на обучението по биология.

Констатации за изпълнение на критерий 9.1:

1. Налице са доказателства за осигурен редовен мониторинг, периодичен преглед и осъвременяване на докторските програми при отчитане мнението на докторанти и потребители на кадри. В доклада за осъществен вътрешен одит на СУК в БФ (май 2022) се констатира, че БФ изпълнява коректно необходимите действия и документира своевременно определените етапи от докторантурата.

2. Работи се по посока повишаване ефективността на докторската програма от гледна точка на настъпили промени в нормативната база и теоретичното и практическото развитие в сферата на „Методиката на обучението по биология“. Затова са направени различни предложения от факултета – за инициране на нормативни промени в ЗОП, да се разпишат подробни правила за отстраняване на докторанти, да се променят регламентираните изисквания от тримесечни на шестмесечни и др.

3. Като добри практики в ДП се отчитат: при провеждане на годишното атестиране на докторантите се извършва публично презентирание от самия докторант пред катедрата; всички необходими документи за придобиване на ОНС „Доктор“ са качени в интернет страницата на БФ (приложни бланки, справки, декларации, атестационни бланки и др.).

Стандарт 10 „Циклично външно осигуряване на качеството“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 10.1. „Висшето училище или научната организация осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми“

По 10.1.1. Процесът на самооценяване в СУ „Св. Кл. Охридски“ на институционално ниво включва провеждането на планирани вътрешни одити по качеството според специално разработената Процедура за вътрешен

одит, която определя реда, изискванията и отговорностите за планиране, организационно обезпечаване и документиране на вътрешните одити и разписва подробно процеса по осъществяването им.

Системите за самооценяване на качеството на докторските програми в БФ имат и още едно организационно ниво – първичното звено, в което се осъществява обучението на докторантите. Самооценката се прави регулярно чрез анализ на следните критерии: 1) актуалност и съответствие на докторската програма; 2) адекватност на програмата и възможностите за реализация на докторантите на пазара на труда; 3) осигуряване на високо ниво на обучението чрез конкретни условия, на които трябва да отговарят научните ръководители и обучаващата институция; 4) отчетност, публичност и подкрепа за изпълнението на докторските програми.

СУ (БФ) е получил последната си програмна акредитация на ДП в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... Методика на обучението по биология с положителна оценка от **9,32** и срок на валидност на акредитацията от 6 години в съответствие с чл. 79, ал. 4 от ЗВО съгласно решение на Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности. Въз основа на направените препоръки в докторската програма „Методика на обучението по биология“ са направени промени. Препоръките са изпълнени.

Външна оценка и признание за качеството на обучението и на изучаваните специалности в БФ, включително и на докторските програми идва и от позицията на факултета според Рейтинговата система на висшите училища в Република България и от участието на СУ в международни класации. В Рейтинговата система, СУ заема първото място в професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по... през последните 5 години с оценка над 50 точки.

През 2020 г. (юли – октомври) е осъществен вътрешен одит за проследяване на приетите от Академичен съвет учебни планове и отразяването им в студентската информационна система (СУСИ) за редовна, задочна и дистанционна форма на обучение за ОКС „бакалавър, ОКС „магистър“ и ОНС „доктор“, както и внедрени добри практики по факултети. При този одит е направена самооценка на институционално ниво и в отделните структурни звена на съответствието на учебната документация и студентската информационна система, като този процес е засегнал и докторските програми в БФ, включително и ДП МОБ.

Предстои приложение към докторските програми в БФ на разработена специална методика за самооценка (обсъдена и приета от Експертния съвет на Центъра по управление на качеството), която се основава на два от най-разпознаваемите модели за управление на качеството в организациите – EFQM и SAF, като ги адаптира и конкретизира за нуждите на Университета. Методиката включва въпросник за самооценка на всички най-важни процеси и дейности, групирани в три раздела. Третият раздел е конкретно насочен към оценка на специалност, учебна програма.

Констатации за изпълнение на критерий 10.1:

1. При последната си програмна акредитация на ДП МОБ е оценена с положителна оценка от 9,32 и срок на валидност на акредитацията от 6 години в съгласно решение на ПКПНСД.
2. Въз основа на направените препоръки в докторската програма „Методика на обучението по биология“ са направени промени. Препоръките са изпълнени.
3. През 2020 г. (юли – октомври) е осъществен вътрешен одит, включващ и докторската програма „Методика на обучението по биология“. През май 2022 г е осъществен вътрешен одит на СУК в БФ с цел проследяване механизмите и организацията на процеса на обучение в докторските програми.
4. В БФ има акредитирани 18 докторски програми в редовно, задочна и самостоятелна форма на обучение.
5. *Предстои* приложение към докторските програми в БФ на разработена специална методика за самооценка, включва въпросник за самооценка на всички най-важни процеси и дейности.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Резултатите от проверката по критериите 1.1. – 10.1. са основание за извеждане на силни и слаби страни, възможности и заплахи, свързани с акредитиране на ДП „Методика на обучението по биология“:

Силни страни:

- СУ „Св. Климент Охридски“ притежава ясна политика по отношение качеството на подготовка на обучаемите в ДП „Методика на обучението по биология“, отразена в съвкупност от документи на университетско и на факултетно ниво
- Качеството на обучението се осъществява чрез изградена и функционираща Система за управление на качеството, която е публично оповестена и достъпна за всички членове на академичната общност.
- Докторската програма е разработена в съответствие със съвременните постижения на науката. Учебната документация е разработена съобразно приети документи на университетско, респ. факултетно ниво.
- В СУ има създадени действащи процедури за наблюдение, контрол и оценка на документацията на докторската програма.
- Обучението на докторантите от ДП „Методика на обучението по биология“ във БФ към СУ се провежда чрез съвременни методи, в индивидуални и колективни форми на работа, съобразени с научните изисквания и постижения в областта на социалната педагогика.
- В СУ „Св. Климент Охридски“ има приети процедури за последователно прилагане на публикувани релевантни наредби, които покриват всички етапи от „жизнения цикъл“ на докторанта (прием, развитие, признаване на срокове на обучение и дипломиране).

- Във БФ са създадени благоприятни условия за активно участие на обучаваните докторанти в научноизследователска дейност под ръководството на хабилитирани преподаватели в областта на методиката на обучението по биология.
- Подготовката на докторанти по ПН 1.3. в ДП „Методика на обучението по биология ” в СУ е обезпечено с необходимия преподавателски състав. Хабилитираните преподаватели на ОТД в катедра „Методика на обучението по биология“ имат необходимата научна компетентност в рамките на ДП.
- БФ осигурява на докторантите от ДП „МОБ“ необходимата за целите на обучението много добра материално-техническа и информационна база.
- Поддържат се различни форми за представяне на иновативните резултати от научноизследователската дейност и творческата работа на докторантите на национални и международни научни форуми.

Слаби страни:

- За периода на акредитация няма реализирана входяща мобилности и има само две изходящи мобилности в ДП.
- В БФ няма обособен кабинет на докторанта.
- През акредитирания период няма защитили докторантите по ДП „МОБ“.

Възможности:

- Да се използват по-пълноценно възможностите за участие на докторантите в научни семинари в катедрата и БФ, на които да представят напредъка си относно своите дисертационни изследвания.
- За доусъвършенстване и прецизиране на учебната документация, както и своевременната актуализация на учебните програми.
- Налице са всички възможности за разгръщане на дейност в международен аспект за популяризиране на резултатите от дисертационните изследвания на докторантите.

Заплахи:

- Не са констатирани.

Председател на ПКПНСД:

/проф. дпн Сийка Чавдарова-Костова/

V. ПРИЛОЖЕНИЯ:

Таблица 1. Списък на докторантите в докторантска програма „Методика на обучението по биология“ за периода 2016 – 2022 г.

Име, фамилия	Научен ръководител	Дата на зачисляване на докторанта	Форма на докторантура	Тема на дисертацията	Дата на защита/срок на завършване на докторантурата
1. Албена Йочкова	Проф. Наташа Цанова Доц. д-р Надежда Райчева	15.01.2017- 15.01.2021	задочно	Символно-знаково опосредстване при извеждане на причинно-следствени връзки в обучението по биология	Отчислена с право на защита на 15.01.2021 г.
2. Петя Савова-Филипова	Доц. д-р Ася Асенова	15.07.2018- 20.07.2022	задочно	Конструирание на концептуален модел на здравно образование в системата на средното училище	Отчислена с право на защита на 20.07.2022
3. Людмила Бояджиева	Доц. д-р Анелия Кременска	05.02.2019- 05.02.2023	задочно	Концепция за формиране на практически умения в обучението по биология на чужд език	05.02.2023
4. Светла Буковска	Доц. д-р Иса Хаджиали	01.03.2021- 01.03.2025	задочно	Структурно-функционален анализ на инструменти за външно оценяване по биология	01.03.2025
5. Александър Милушев	Доц. д-р Иса Хаджиали	01.03.2021- 01.03.2025	задочно	Модел за формиране на рефлексивни умения в обучението по биология и здравно образование – 8 клас	01.03.2025
6. Мая Гачева Зачислена извън оценявания период	1. Доц. д-р Надежда Райчева; 2. доц. д-р Илиана Петкова – ПФ на СУ	05. 05. 2022 – 05. 05. 2025	Самостоятелна	Съдържание на биологичното образование в българската и калифорнийската образователна система – сравнителен анализ	05.05.2025

Таблица 2. Преподаватели на ТД в катедра „Методика на обучението по биология“ за периода 2016 - 2021 г.

№	Звание, степен, име, фамилия	Научна специалност, по която е придобита последната академична длъжност	Титуляр на дисциплина в Докторската програма

1.	Доц. д-р Надежда Райчева	1.3. Педагогика на обучението по...(Методика на обучението по биология)	Методика на обучението по биология – обща част Методика на обучението по биология – специална част - Научно-изследователската дейност по методика на обучението по биология (избираема) - Технология за конструиране на интегративни модели за целите на МОБ(избираема)
2.	Доц. д-р Иса Хаджиали	1.3. Педагогика на обучението по...(Методика на обучението по биология – съдържание на биологичното образование и рефлексивни технологии)	Методика на обучението по биология – специална част - Научно-изследователската дейност по методика на обучението по биология (избираема) - Статистически методи в изследванията по методика на обучението по биология (избираема)
3.	Доц. д-р Ася Асенова	1.3. Педагогика на обучението по...(Методика на обучението по биология)	Методика на обучението по биология-обща част - ИКТ в биологичното образование (избираема)
4.	Доц. д-р Камелия Йотовска	1.3. Педагогика на обучението по...(Методика на обучението по биология – информационни и комуникационни технологии в професионалната подготовка на учителя и педагогически подкрепяща среда)	Методика на обучението по биология – специална част
5.	Доц. д-р Анелия Кременска	1.3. Педагогика на обучението по... /Методика на обучението в дигитална и традиционна среда – английски език/	
6.	Ас. д-р Виктория Нечева	1.3 Методика на обучението по биология	
7.	Ст. Преподавател Албена Тонева	-	

Таблица № 3: Брой публикации на преподавателите на ОТД с квалификация в областта на докторската програма „Методика на обучението по биология“ за периода 2016 – 2021

Година	Вид научни публикации										Общ брой
	Монографии		Учебници		Учебни помагала		Студии		Статии		
	У нас	Чуж	У нас	Чуж	У нас	Чуж	У нас	Чуж	У нас	Чуж	
2016-17	1	-	-	-	7	-	1	-	14	3	26
2017-18	-	-	6	-	10	-	-	-	15	2	33
2018-19	1	-	2	-	7	-	-	-	9	4	23
2019-20	1	-	-	-	-	-	-	-	5	1	7
2020-21	1	-	5	-	2	-	-	-	7	1	16
До м. 11. 2022	-	-	-	-	1	-	-	1	2	-	4
Общ брой за последните 5/6 години	4	-	13	-	27	-	1	1	52	11	109

Таблица № 4. Научноизследователска дейност на преподавателите на ОТД с квалификация в областта на докторската програма „Методика на обучението по биология“ за периода 2016 – 2021

Година	Вид научноизследователска дейност											
	Брой публикации и/в реферирани и индексирани издания		Общ брой	Средно на преп.	Брой участия в научни проекти		Общ брой	Средно на преп.	Брой участия в научни форуми		Общ брой	Средно на преп.
	У нас	Чуж			У нас	Чуж			У нас	Чуж		
2016-17	7	1	8	1,14	-	2	2	0,28	4	2	6	0,85
2017-18	8	2	10	1,42	1	1	2	0,28	8	-	8	1,14
2018-19	9	2	11	1,56	1	1	2	0,28	8	2	10	1,42
2019-20	4	1	5	0,71	-	-	-	-	2	-	2	0,28
2020-21	4	1	5	0,71	3	-	3	0,43	-	-	-	-
До м. 11. 2022	2	1	3	0,42	2	-	2	0,28	-	-	-	-
Общ брой за последните 5/6 години	34	8	42	6	7	4	11	1,57	22	4	26	3,71

Таблица № 5. Преподаватели на ТД в катедра „Методика на обучението по биология“ за периода 2016 - 2021 г. и водените от тях дисциплини в магистърските програми:

№	Звание, степен, име, фамилия	Научна специалност, по която е придобита	Титуляр на дисциплина	
			Задължителни	Избираеми

	фамилия	последната академична длъжност		
1.	Доц. д-р Надежда Райчева	1.3. Педагогика на обучението по...(Методика на обучението по биология)	- Иновационни технологии в методиката на обучението по биология - Интердисциплинарните връзки в обучението по биология - Преддипломен практикум - Преддипломна педагогическа практика по биология на английски език	- Диагностика в процеса на обучение по биология - Теории за учене като технологии за управление на познавателната - Управление на познавателната дейност
2.	Доц. д-р Ася Асенова	1.3. Педагогика на обучението по...(Методика на обучението по биология)	- Педагогически дизайн и компютърни технологии в обучението по биология	- Приложение на Web 2.0 технологии в обучението по биология - Методика за разработване и управление на проекти в областта на биологичното образование
3.	Доц. д-р Камелия Йотовска	1.3. Педагогика на обучението по...(Методика на обучението по биология – информационни и комуникационни технологии в професионалната подготовка на учителя и педагогически подкрепяща среда)	-	- Технологии за приобщаващо образование - Портфолио на учителя
4.	Доц. д-р Иса Хаджиали	1.3. Педагогика на обучението по...(Методика на обучението по биология – съдържание на биологичното образование и рефлексивни технологии)	- Управление на качеството на биологичното образование в средното училище	- Научно-изследователската дейност по методика на обучението по биология - Произход на живота и теории за еволюцията
5.	Доц. д-р Анелия Кременска	1.3. Педагогика на обучението по... /Методика на	- Лексикални и синтактични	-

		обучението в дигитална и традиционна среда – английски език/	особености на специализирания текст - Основни умения за устна и писмена комуникация	
6.	Ас. д-р Виктория Нечева	1.3 Методика на обучението по биология	Въвеждане на специализирана терминология от сферата на биологията	-
7.	Ст. Преподавател Албена Тонева	-	- Общ АЕ – В2 - Общ АЕ – С1 - Превод на специализирани научни текстове	-